

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce:

J. V. [redacted], narozený [redacted],
bytem N. [redacted], B. [redacted],
zastoupený advokátkou Mgr. Alicí Kubíčkovou, LL.M.,
sídlem Za Poříčskou bránou 375/22, Praha 8,

proti

žalovanému:

Ministerstvo obrany,
sídlem Vršovická 1429/68, Praha 10,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2016, sp. zn. 045351/SD-17/OP,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), podanou dne 31. 1. 2017 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl jeho námitky a potvrdil své rozhodnutí ze dne 12. 10. 2016, sp. zn. 045351/SD-15/22 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Žalovaný tímto rozhodnutím podle ustanovení § 9 odst. 2 a pro nesplnění podmínek ustanovení § 28 a § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zamítl žádost žalobce o přiznání starobního důchodu ze dne [redacted], neboť vzhledem k vojenské službě žalobce, která trvala 16 let v I. kategorii, dosáhne důchodového věku až dovršením věku 58 let, tj. dnem [redacted].

Shodu s prvopisem potvrzuje Alena Svobodová

2. Žalobce namítá, že mu byla v rozporu se zákonem stanovena doba vzniku nároku na starobní důchod dovršením věku 58 let a nikoliv již dovršením věku 57 let, a to proto, že mu nebyla pro účely důchodového pojištění neoprávněně započítána doba studia prvního a druhého ročníku na Vojenském učilišti P [redacted], N [redacted] VU [redacted], (později Vojenská středná škola [redacted] VU [redacted], dále jen „vojenská škola“), v období od [redacted] do [redacted]. Žalobce má za to, že se na něho po započítání uvedených dvou let studia vztahuje ustanovení § 174 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 118/1995 Sb. (dále jen „zákon č. 100/1988 Sb.“), a nárok na starobní důchod mu tak vznikl dovršením věku 57 let. Žalobce má rovněž za to, že mu vznikl nárok na starobní důchod ve věku 57 let i podle ustanovení § 132 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. Na podporu svého tvrzení o započitatelnosti doby studia prvního a druhého ročníku vojenské školy do doby potřebné pro vznik nároku na starobní důchod žalobce navrhl provedení důkazu jeho vojenskou knížkou, a dále soudu předložil rozsudek Krajského soudu v Bratislavě ze dne 6. 6. 2014, sp. zn. 10 Sd/2016/2013, a rozsudek Krajského soudu v Prešově, ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 6 Sd/21/2016, které se týkaly započitatelnosti doby studia na vojenské škole do nároku na starobní důchod.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ustanovení prováděcích předpisů k zákonům o sociálním zabezpečení z let 1964 a 1975, jejichž aplikace se žalobce domáhá a podle kterých mu má být započítána doba celého studia jako výkon zaměstnání, se na žalobce, jakožto vojáka z povolání, nevztahuje, protože tato ustanovení prováděcích právních předpisů dopadala především na hornické učně, kteří vykonávali odborný výcvik v podzemí, a byli tak po dobu odborného výcviku vystaveni přímému riziku zaměstnání horníka. Žalobci mohlo být pro účely vzniku nároku na starobní důchod započítáno pouze období třetího a čtvrtého ročníku studia na vojenské škole a to s ohledem na aplikaci § 5 odst. 2 a § 20 odst. 2 zákona č. 92/1949 Sb., branný zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „branný zákon“), neboť do vojenské činné služby mohli být přijati studenti vojenských škol až po dovršení 17 let a vojákům z povolání se započítává pro účely důchodového zabezpečení pouze doba vojenské činné služby a to v té kategorii funkcí, do níž byl následně voják z povolání poprvé ustanoven.
4. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného navrhl k prokázání tvrzení, že byl na vojenské škole prováděn odborný výcvik na pracovištích nebo provezech, kde bylo vykonáváno zaměstnání I. (resp. II.) kategorie, provedení důkazu svědeckými výpověďmi pánů J [redacted], S [redacted] a P [redacted] Č [redacted], kteří byli oba učni těžce vojenské školy jako žalobce, a jejichž výpověď měla prokázat svědectví o učebním plánu a režimu v rámci daného provozu. Dále žalobce navrhoval, aby byla soudem zajištěna jako důkaz přihláška žalobce na vojenskou školu, která měla doložit režim, v rámci kterého byli učni na vojenské škole vedeni a povinnosti s tím spojené.
5. Při ústním jednání dne 20. 7. 2018 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že podstatné jsou v rámci žaloby dva argumenty. Jednak že v rámci doby studia se započítání posuzuje podle toho, zda byl na pracovišti pravidelně vykonáván výcvik k výkonu funkce dané kategorie. Kritériem pro započtení učňovského poměru však podle zákona není rizikovost výcviku. Za druhé pojem ostatní služba by měl být dle jeho názoru vykládán široce tak, že zahrnuje i učební poměr.
6. Žalovaná naopak dodala, že vojenské školy byly součástí systému školské soustavy podle zákona č. 186/1960 Sb. Podle § 36 tohoto zákona vojenské školy do soustavy škol patří, dopadají na ně ale jen některá ustanovení tohoto zákona. Ustanovení § 8 upravující učňovské školy na vojenské školy nedopadá. Žáci vojenské školy se sice řídili povinným režimem a měli stanoveny povinnosti. Podstatné je, že až po 2. ročníku lékař posoudil, zda jsou způsobilí vykonávat vojenskou službu. Branná povinnost jim vznikla až 1. ledna toho roku, kdy dosáhli věku 17 let. Dále zdůraznila, že žáci vojenských škol nebyli podrobeni při studiu takovým rizikům, jako tomu bylo např. u horníků nebo jiných rizikových povolání, na něž se učni připravovali.

7. Ze správního spisu soud zjistil, že ve výkazu dob a kategorií funkcí (pracovních kategorií) má žalobce jako dobu občanského zaměstnání do 18. roku věku evidováno studium ve vojenské škole, a to konkrétně od [REDAKCE] do [REDAKCE], následně má evidovanou jako dobu vojenské služby do 18. roku věku od [REDAKCE] do [REDAKCE] základní službu ve vojenské škole. V kategorii doby vojenské služby od 18. roku věku, branný poměr až do dne zpracování výkazu má od [REDAKCE] do [REDAKCE] evidovaný druh služby nejprve *základní službu* ve vojenské škole a od [REDAKCE] do [REDAKCE] službu *praporčík z povolání*. V kategorii doba služby vojáka z povolání (v další službě) ode dne zpracování výkazu má od [REDAKCE] do [REDAKCE] evidovanou službu *praporčík z povolání*.
8. Dne 22. 9. 2016 byla žalovanému doručena žádost žalobce o přiznání nároku na výplatu starobního důchodu od 3. 6. 2016. Tuto žádost žalovaný dne 12. 10. 2016 prvostupňovým rozhodnutím zamítl s tím, že nebyly splněny podmínky ustanovení § 28 a § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Podle žalovaného měl mít žalobce nárok na výplatu starobního důchodu podle ustanovení § 174 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., až dosažením věku 58 let, tj. ode dne 3. 6. 2017, a to s ohledem k délce vykonávané vojenské služby (16 let v I. kategorii). Žalobce nesplnil ani podmínky vzniku nároku na starobní důchod podle § 29 odst. 1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění, protože jeho doba pojištění nečinila minimálně 33 let.
9. Dne 11. 6. 2016 byly žalovanému doručeny námítky proti prvostupňovému rozhodnutí, ve kterých se žalobce domáhal započítání celého období studia na vojenské škole do doby rozhodné pro vznik nároku na starobní důchod, a nikoli jen studia třetího a čtvrtého ročníku. Žalobce přitom odkazoval na prováděcí vyhlášky zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 101/1964 Sb.“) a zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 121/1975 Sb.“). Ve vyhlášce č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení (dále jen „vyhláška č. 102/1964 Sb.“) a ve vyhlášce č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení (dále jen „vyhláška č. 128/1975 Sb.“), se shodně uvádělo (v § 2, resp. v § 12), že „[d]oba učebního poměru učně vychovávaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se posuzuje jako doba zaměstnání této pracovní kategorie, jestliže se v rámci učebního plánu pravidelně provádí odborný výcvik učně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonává zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Žalobce uvedl řadu příkladů, které měly prokázat, že v rámci učebního plánu, který absolvoval, byl prováděn pravidelně odborný výcvik na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonává zaměstnání I. (II.) kategorie, a tudíž že byly splněny podmínky pro započítání této doby studia. Žalobce se již od počátku výuky účastnil bojového výcviku, nacvičoval bojové poplachy, výcvik byl prováděn v kasárnách, kasárny mohli učni opustit jen na základě záznamu ve vycházkové knížce a to pouze v přesně vymezený čas. Nepovolené opuštění kasáren se trestalo. Dále museli učni dodržovat vojenské předpisy, například i vojenskou zdvořilost. Učni byli rozděleni do čet, rot, baterií, oddílů a praporů. Žalobce vyjádřil přesvědčení o tom, že mu vznikl nárok na výplatu starobního důchodu nejen podle § 174 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., ale též podle § 132 odst. 1 písm. b) téhož zákona.
10. Dne 2. 12. 2016 byly námítky žalobce napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že sociální zabezpečení vojáků z povolání bylo do 31. 12. 1995 upraveno zvláštní částí zákonů o sociálním zabezpečení. Podle § 168 prováděcí vyhlášky č. 149/1988 Sb. k zákonu č. 100/1988 Sb., se doba *vojenské činné služby* konané před přijetím do služebního poměru vojáka z povolání započítávala v té kategorii, do níž byl voják z povolání poprvé ustanoven. Zařazení služby do I. nebo II. kategorie funkcí mělo pak vliv na vznik nároku na starobní důchod. Pojem *vojenská činná služba* byl do 30. 11. 1999 upraven ustanovením § 20 odst. 2 branného zákona tak, že vojenskou činnou službou byla základní služba, náhradní služba, další služba, služba vojáků z povolání, služba vojáků ve výslužbě, povolaných přechodně k činné službě, vojenské cvičení a mimořádná služba. Podle § 5 odst. 1 branného zákona (míněno patrně § 5 odst. 2 branného

zákonu) vznikala branná povinnost 1. lednem roku, v němž občan dovršil 17 let (byla-li převzata dobrovolně, dnem převzetí). Jelikož byl žalobce přijat do služby dne [REDAKCE] a jelikož od [REDAKCE] do [REDAKCE] vykonával základní službu po dovršení věku 17 let, byla mu započítána do vzniku nároku na výplatu starobního důchodu právě i tato doba základní služby. Tento výklad žalovaný podpořil odkazem na znění nařízení náčelníka generálního štábu Československé lidové armády č. 11 ze dne 2. 8. 1985, kde byly v příloze č. 3 stanoveny zásady pro vykazování doby základní (náhradní) služby posluchačů (žáků) vojenských škol z řad občanské mládeže takto: „[p]osluchači (žáci) vojenských škol do dovršení věku 17 let byli ve vojenských školách vedeni jako chovanci a doba studia se jim započítává do nástupu vojenské činné služby jako doba potřebná k přípravě na povolání po skončení povinné školní docházky /§10, odst. 1, písm. d) zákona č. 121/1975 Sb., tj. ve III. pracovní kategorii (Oddíl I)/, viz přílohu 1, poř. č. 4.“ Žalovaný tak uzavřel, že v námitkovém řízení bylo prověřeno vykázání *vojenské činné služby* žalobce a její zápočet pro účely důchodových nároků, přičemž bylo zjištěno, že po ukončení základní školy nastoupil dne [REDAKCE], ve věku 15 let ke studiu vojenské školy. Od [REDAKCE] do [REDAKCE], tj. 1 rok, 11 měsíců a 14 dnů, konal na vojenské škole základní službu a dnem [REDAKCE] byl přijat za praporčíka z povolání. Pro účely důchodového zabezpečení byla doba této služby hodnocena v I. kategorii funkcí. Ze služebního poměru vojáka z povolání byl propuštěn dnem [REDAKCE]. K datu [REDAKCE] činila doba *vojenské činné služby* žalobce (včetně základní služby od [REDAKCE] do [REDAKCE]) celkem 16 let a 5 měsíců, ke dni propuštění pak 20 let a 5 měsíců. Doba studia prvního a druhého ročníku vojenské školy (od [REDAKCE] do [REDAKCE], tj. 1 rok a 11 měsíců) byla vykázána jako zaměstnání III. kategorie. Žalobce má nárok na starobní důchod podle § 174 odst. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Sb., dovršením věku 58 let.

11. Krajský soud v Praze na základě včas podané a přípustné žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Podle § 74 zákona o důchodovém pojištění platí, že nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. 1. 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk.
13. Podle § 132 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb. platí, že voják z povolání má nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku aspoň 55 let, konal-li nejméně 20 roků službu zařazenou do I. kategorie funkcí nebo 57 let, konal-li nejméně 20 roků službu v ostatních případech.
14. Podle § 174 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 100/1988 Sb. platí, že občan, který vykonával před 1. 1. 1993 službu I. nebo II. kategorie funkcí, má po 31. 12. 1992 nárok na starobní důchod též, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 57 let, byl-li zaměstnán nejméně 18 roků ve službě I. kategorie funkcí, anebo 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 16 roků ve službě I. kategorie funkcí nebo 17,5 roku ve službě II. kategorie funkcí.
15. Žalobce v žalobě namítá, že žalovaný vydal nezákonné rozhodnutí, když mu nebyla pro vznik nároku na starobní důchod započítána doba studia prvního a druhého ročníku vojenské školy. Podle žalobce měla být tato doba započítána na základě znění prováděcích vyhlášek k dnes již neúčinným zákonům o sociálním zabezpečení, konkrétně podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. a § 12 odst. 1 vyhlášky č. 128/1975 Sb., které shodně znějí: „[d]oba učebního poměru učně vychovávaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se posuzuje jako doba zaměstnání této pracovní kategorie, jestliže se v rámci učebního plánu pravidelně provádí odborný výcvik učně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonává zaměstnání I. (II.) kategorie.“ Na podporu okolností způsobu realizace učebního plánu žalobce uvedl, že výcvik probíhal v kasárnách, které byly obehnaný ostatním

drátem a střeženy vojáky se samopaly. Opustit kasárny mohli učni jen na základě povolení velitele roty a záznamu ve vycházkové knížce a to pouze v přesně vymezený čas. Učni museli dodržovat vojenské předpisy, například dodržovat vojenskou zdvořilost, salutovat, účastnit se vojenských přehlídek, nosit vojenský stejnokroj apod. Učni byli rozděleni do čet, rot, baterií, oddílů a praporů v dané škole. Veliteli těchto útvarů byli vždy vojáci z povolání. Lékařská a zubní péče byla poskytována výhradně ve vojenských nemocnicích, případně na posádkové ošetrovně. Podle žalobce je prokázáno, že výcvik učňů byl během doby jeho studia na vojenské škole prováděn na pracovišti, kde byla vykonávána služba v I. kategorii funkcí.

16. Předně je třeba uvést, že nárok na dávku podle § 28 zákona o důchodovém pojištění vzniká tehdy, jestliže pojištěnec získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl-li stanoveného věku, popřípadě splňuje-li další podmínky stanovené v tomto zákoně. Součástí dávkového schématu není jakýkoli subjektivní prvek spočívající v projevu vůle pojištěnce. Tento subjektivní prvek (zpravidla v podobě podání žádosti o výplatu dávky) je spojen až s nárokem *na výplatu* dávky podle 54 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.
17. Jelikož ustanovení § 74 zákona o důchodovém pojištění zachovává účinky odpracovaných dob zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo v I. (II.) kategorii funkcí na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod, je žalobcův nárok na starobní důchod nutné posuzovat podle již neúčinných ustanovení § 132 odst. 1 a § 174 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb.
18. V rozhodném období, tj. v době studia žalobce prvního a druhého ročníku vojenské školy (od [REDAKCE] do [REDAKCE]) byl účinný nejprve zákon č. 101/1964 Sb. a od 1. 1. 1976 nabyl účinnosti zákon č. 121/1975 Sb. Období studia prvního ročníku a části druhého ročníku (do [REDAKCE]) je tak třeba posuzovat podle zákona č. 101/1964 Sb. Toto období by s ohledem na přechodné ustanovení § 148 zákona č. 121/1975 Sb. mohlo být v souvislosti se stanovením pracovních kategorií posuzováno podle zákona č. 121/1975 pouze v případě, bylo-li by to pro žalobce výhodnější.
19. Ustanovení § 12 zákona č. 121/1975 Sb. obecně definuje pracovní kategorie. Část sedmá téhož zákona je pak speciální úpravou podmínek sociálního zabezpečení vojáků z povolání, příslušníků Sboru národní bezpečnosti a příslušníků sborů nápravné výchovy (dále jen „vojáci z povolání“), přičemž v ustanovení § 119 je uvedeno, že „[p]ro vojáky z povolání a příslušníky Sboru národní bezpečnosti platí ustanovení tohoto zákona, pokud se dále nestanoví jinak“. Již z následujícího ustanovení je zřejmé, že pro vojáky z povolání platí zvláštní úprava kategorií funkcí. Podle § 120 tohoto zákona totiž platí, že „[s]lužba vojáků z povolání se zařazuje do I. nebo II. kategorie podle druhů vykonávaných funkcí“. Nelze proto přisvědčit názoru žalobce, že na učně vojenské školy lze bez dalšího aplikovat ustanovení § 12 prováděcí vyhlášky č. 128/1975 Sb., neboť toto ustanovení se vztahuje toliko k obecným ustanovením o pracovních kategoriích podle § 12 a 13 tohoto zákona. Prováděcí vyhláška č. 128/1975 Sb. naopak obsahuje zvláštní šestou část týkající se vojáků z povolání, kde je v § 168 provedeno ustanovení § 120 zákona č. 121/1975 Sb., a to tak, že „(1) Doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie se hodnotí pro nárok na starobní a invalidní (částečně invalidní) důchod jako služba vojáků z povolání zařazená v I. (II.) kategorii funkcí. (2) Doba vojenské činné služby konané před přijetím do služebního poměru vojáka se započítává v té kategorii funkcí, do níž byl voják z povolání poprvé ustanoven. (3) Ustanovení § 13 platí tu obdobně.“ Podle explicitního odkazu ve třetím odstavci tohoto ustanovení je možné na vojáky z povolání užít v rámci prováděcích ustanovení k obecným ustanovením o kategoriích prací pouze § 13 vyhlášky č. 128/1975 Sb., které se však týká pracovních kategorií započítání doby výkonu funkce u poslanců národního výboru a členů orgánů lidové kontroly a nikoli započítání učňovského poměru. Vzhledem k tomu, že § 168 vyhlášky č. 128/1975 Sb. ani jiné ustanovení části šesté této vyhlášky neobsahuje explicitní odkaz na § 12 téže vyhlášky a neumožňuje tedy použití tohoto ustanovení, je třeba učinit dílčí závěr, že učňovský poměr učňů připravujících se na výkon služby vojáka z povolání, nelze do doby zaměstnání započítat.

20. Ostatně aplikace § 12 prováděcí vyhlášky č. 128/1975 Sb. by byla i v rozporu s § 168 odst. 2 této vyhlášky, které počítá pouze se započítáním *vojenské činné služby*. Jak je zřejmé i z odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný žalobci započítal právě a jen vojenskou činnou službu. Podle § 20 odst. 2 branného zákona *vojenská činná služba* zahrnuje základní službu (§ 27), náhradní službu (§ 28), další službu (§ 37), službu vojáků z povolání (§ 25 odst. 1), službu vojáků ve výslužbě, povolaných přechodně k činné službě (§ 25 odst. 3), vojenská cvičení (§ 39) a mimořádnou službu (§ 46 odst. 1, § 47 odst. 1, § 49 odst. 2). (*Pozn. soudu.: ustanovení uvedená v závorkách odkazují na jednotlivá ustanovení daných druhů vojenské činné služby v branném zákoně.*) Pod kategorií vojenská činná služba tak nelze zahrnout dobu učebního poměru na vojenské škole, neboť není definována v branném zákoně jako vojenská činná služba a zároveň není možné učňovský poměr vojáků z povolání započítat do doby rozhodné pro vznik nároku na starobní důchod, protože v části šesté prováděcí vyhlášky č. 128/1975 Sb. není odkázáno na aplikaci ustanovení § 12 této vyhlášky, na základě kterého by bylo možné studium žalobce v příslušné kategorii započítat.
21. Soud přitom nepřehlédl, že v § 11 odst. 4 prováděcí vyhlášky č. 128/1975 Sb. je upravena kategorizace funkcí týkající se vojáků z povolání, konkrétně je zde stanoveno, že „[d]oba *služby v ozbrojených silách zařazených do I. (II.) kategorie funkcí se hodnotí jako doba zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie.*“ Ovšem ani toto ustanovení není prováděcím ustanovením části sedmé zákona č. 121/1975 Sb., ale jedná se o speciální ustanovení k obecné části, které přiznávalo vojákům z povolání pro účely důchodového zabezpečení výhody výkonu služby v I. kategorii funkcí, jako je mají zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie. Srov. rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 30. 8. 1988, sp. zn. 9 Co 134/88, který se zabýval posouzením otázky, zda *službu* vojáků z povolání, zařazenou do I. kategorie funkcí, lze hodnotit, nevznikl-li nárok na důchod podle části sedmé dříve platného zákona č. 121/1975 Sb., jež se týkala sociálního zabezpečení vojáků z povolání, jako *zaměstnání I. pracovní kategorie* s nárokem na plný starobní důchod při dosažení věku 55 let. Jednoduše řečeno tak ustanovení § 11 odst. 4 vyhlášky č. 128/1975 Sb. umožňovalo zvýhodnit vojáky z povolání, kteří nesplňovali podmínky pro vznik nároku na důchod podle části sedmé a reflektovalo tak terminologický rozdíl mezi výkonem *služby* a výkonem *zaměstnání* a nároky s tím spojenými. Vzhledem k tomu, že žalobci nevznikl nárok na starobní důchod v době účinnosti zákona č. 121/1975 Sb., nemá ustanovení § 11 odst. 4 vyhlášky č. 128/1975 Sb. na posouzení případu žalobce žádný vliv.
22. S ohledem na výše uvedené tak platí, že minimálně období studia žalobce na vojenské škole od [REDAKCE] do [REDAKCE] (tj. celkově 7 měsíců), na které je nutné aplikovat zákon č. 121/1975 Sb., nelze posuzovat jako dobu zaměstnání I. (II.) kategorie. Rovněž je třeba uvést, že učebního poměru v době od [REDAKCE] do [REDAKCE] nelze posuzovat jako službu v I. nebo II. kategorii funkcí podle dříve účinných právních předpisů (zákon č. 101/1964 Sb. a prováděcí vyhlášky č. 102/1964 Sb.) na základě přechodného ustanovení obsaženého v § 162 odst. 4 zákona č. 121/1975 Sb. Toto přechodné ustanovení upravuje pouze posuzování doby služby dosažené před 1. 1. 1976 (tj. před účinností zákona č. 121/1975 Sb.).
23. Soud si je vědom toho, že § 96 odst. 6 prováděcí vyhlášky č. 102/1964 Sb. obsahuje širší odkaz na obecná ustanovení k pracovním kategoriím než vyhláška č. 128/1975 Sb., konkrétně se má na vojáky z povolání obdobně aplikovat vyjma části šesté i ustanovení § 1 až 3 prováděcí vyhlášky č. 102/1964 Sb. Ovšem i kdyby žalobci bylo podle zákona č. 101/1964 Sb. započítáno období předchozího studia od [REDAKCE] do [REDAKCE] (tj. 1 rok a 4 měsíce), nedosahovala by doba jeho služby délky 18 let potřebné pro vznik nároku na starobní důchod v 57 letech podle § 174 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., ale jak správně rozhodl žalovaný, žalobci by vznikl nárok na důchod až v 58 letech a to podle § 174 odst. 1 písm. c) téhož zákona. To by platilo i za situace, že by mu byla započítána jako služba I. kategorie funkcí doba jeho učňovského poměru na vojenské škole od [REDAKCE] do [REDAKCE], tj. za účinnosti zákona č. 121/1975 Sb. a prováděcí vyhlášky č. 128/1975 Sb.
24. Soud tak shrnuje, že nelze přisvědčit námitce, že žalobce s ohledem na učební poměr na vojenské

škole trvající v období od [REDACTED] do [REDACTED] dosáhl snížené hranice pro odchod do důchodu již v 57 letech podle § 174 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. Tento žalobní bod není důvodný.

25. Soud zamítl provedení dokazování vojenskou knížkou žalobce, výsledky svědků J [REDACTED] S [REDACTED] a P [REDACTED] Č [REDACTED], přihláškou žalobce na vojenskou školu, pro nadbytečnost. Ze shora uvedeného totiž plyne, že by ke zrušení napadeného rozhodnutí nemohly vést ani skutečnosti, k jejichž prokázání byly tyto důkazní prostředky navrženy. Okolnosti režimu výuky by bylo nezbytné ověřovat v případě, pokud bylo by nutné ověřit, že byly splněny podmínky pro jeho započitatelnost, tj. že odborný výcvik učňů probíhal na pracovištích nebo provezech, kde se vykonávalo zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. V daném případě však posouzení této otázky nebylo potřebné, neboť i bez zjištění okolností odborného výcviku ve vojenské škole lze učinit závěr, že žalobci nevznikl nárok na starobní důchod v 57 letech podle § 174 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. Ze stejného důvodu neprovedl soud dokazování rozsudky slovenských soudů předložené žalobcem. V této souvislosti třeba uvést, že závěry učiněné slovenskými soudy nejsou pro české soudy závazné a navíc rozhodnutí správních orgánů napadené v řízeních před slovenskými soudy zrušena byla pro nedostatečně zjištěný skutkový stav a nepřezkoumatelnost odůvodnění rozhodnutí. Nelze z nich tudíž čerpat relevantní právní závěry ohledně započitatelnosti doby studia na vojenských školách.
26. Žalobce dále namítal, že mu byl odepřen nárok na starobní důchod i podle ustanovení § 132 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., na základě kterého se přiznává vojákům z povolání nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 57 let, konal-li nejméně 20 let službu v ostatních případech. Podle § 130 zákona č. 100/1988 Sb. platí, že „[s]lužba vojáků z povolání (dále jen „služba“) vykonávaná před 1. lednem 1993 je zařazena pro účely důchodového zabezpečení podle druhů vykonávaných funkcí do I. nebo II. kategorie. Služba vykonávaná po 31. prosinci 1992 se pro účely důchodového zabezpečení považuje za zaměstnání III. pracovní kategorie.“ Je třeba rozlišovat termíny služba a zaměstnání. Službou se tak rozumí výhradně výkon funkcí vojáků z povolání před 1. 1. 1993 v I. nebo II. kategorii, kdežto služba vykonávaná po 31. 12. 1992 se pro účely důchodového zabezpečení považuje za zaměstnání III. pracovní kategorie. To je plně v souladu i s ustanovením § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 100/1988 Sb., který stanoví, že se „[z]aměstnáním rozumí služba vojáků z povolání, příslušníků Policie České republiky, příslušníků Vězeňské služby České republiky a příslušníků ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb a příslušníků dřívějších ozbrojených sborů a služeb.“ Pokud ustanovení § 132 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb. váže věkovou hranici vzniku nároku na starobní důchod na výkon služby, nelze do výkonu služby započítávat výkon zaměstnání, tedy výkon služby vojáka z povolání po 1. 1. 1993. Vzhledem k tomu, že délka služby žalobce, který byl vojákem z povolání, nedosahovala k 31. 12. 1992 dvaceti let, nevznikl mu nárok na starobní důchod podle § 132 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb.
27. Soud na základě shora uvedených důvodů shledal žalobu nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
28. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Případné náklady by však nebyly podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nahraditelné.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. července 2018

Mgr. Jan Čížek v. r.
samosoudce